

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK-1-422/07/04/ES

Warszawa, 2004-09-08

DECYZJA Nr DOK - 88/2004

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o *ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wspólny wniosek Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A. z siedzibą w Płocku i Otwartej Spółki Akcyjnej „UKRTRANSNAFTA” z siedzibą w Kijowie (Ukraina), **wyraża zgodę na dokonanie koncentracji**, polegającej na utworzeniu przez ww. spółki wspólnego przedsiębiorcy pod nazwą Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Rurociągowie „Sarmatia” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 25 czerwca 2004 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło od Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A. z siedzibą w Płocku, zwanego dalej również PERN S.A. i Otwartej Spółki Akcyjnej „UKRTRANSNAFTA” z siedzibą w Kijowie (Ukraina), zwanej dalej również O.S.A. „UKRTRANSNAFTA”, zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na utworzeniu przez ww. spółki wspólnego przedsiębiorcy pod nazwą Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Rurociągowie „Sarmatia” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, zwanego dalej również MPR „Sarmatia”.

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie niniejszej koncentracji, bowiem łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro, tj.

kwotę określoną w art. 12 ust. 1 ustawy dnia 15 grudnia 2000 r. o *ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), zwanej dalej również ustawą antymonopolową,

- utworzenie wspólnego przedsiębiorcy jest jedną z form koncentracji, określoną w art. 12 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneracyjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstąpienie od konieczności zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również organem antymonopolowym, wszczął postępowanie w przedmiotowej sprawie, o czym powiadomił strony pismem z dnia 13 lipca 2004 r.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Opis i przyczyny transakcji.

Zgłoszona koncentracja dotyczy zamiaru utworzenia przez PERN S.A. i O.S.A. „UKRTRANSNAFTA” wspólnego przedsiębiorcy pod firmą MPR „Sarmatia”, którego głównym zadaniem jest przygotowanie studialnej oceny wykonalności i opłacalności oraz realizacji projektu budowy rurociągu mającego połączyć miejscowość Brody na Ukrainie i Płock w Polsce.

Decyzja o powołaniu ww. spółki jest efektem podpisania przez rządy Polski i Ukrainy w dniu 26 listopada 2003 r. umowy o wspieraniu budowy rurociągu Brody – Płock oraz porozumienia w sprawie przygotowania do wspólnej realizacji międzynarodowego Projektu Euroazjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Odessa – Brody – Płock – Gdańsk w dniu 16 stycznia 2004 r. pomiędzy PERN S.A. i O.S.A. UKRTRANSNAFTA.

Na etapie spółki studialnej jej założyciele, tj. PERN S.A. i O.S.A. UKRTRANSNAFTA, obejmą po (*tajemnica przedsiębiorcy*) % udziałów. We wszystkich organach Spółki, tzn. w zarządzie, radzie nadzorczej i zgromadzeniu wspólników, każda ze stron reprezentować będzie po (*tajemnica przedsiębiorcy*) % głosów, a wszystkie decyzje zapadać będą na zasadzie jednomyślności. Zgodnie z

informacją zawartą w *Założeniach funkcjonowania Spółki* z kwietnia 2004 r., MPR „Sarmatia” zostaje powołana w celu przygotowania i ewentualnej realizacji projektu budowy rurociągu ropociągowego na odcinku Brody – Płock, w celu przedłużenia istniejącego już rurociągu ukraińskiego, łączącego Odessę z Brodami. Jak wyżej wspomniano, podstawowym celem tej Spółki jest ocena opłacalności budowy rurociągu Brody-Płock, przy założeniu, iż ropa kaspijska z Odessy będzie przede wszystkim transportowana rurociągiem Pomorskim do Portu w Gdańsku, a następnie drogą morską eksportowana z Polski. Spółka będzie miała ograniczony wpływ na podejmowanie kluczowych decyzji w Projekcie – decyzje będą podejmowane przez udziałowców. Realizacja Projektu obejmuje trzy fazy, a mianowicie:

- Fazę Rozwoju – obejmującą okres od daty zawarcia Umowy Spółki, w której założyciele Spółki przygotowują Biznes Plan, projekt techniczny oraz zapewnią właściwy poziom finansowania Projektu, m.in. przez pozyskanie ewentualnych inwestorów. Faza ta ma zostać zakończona tzw. Zamknięciem Finansowym,
- Fazę Budowy – obejmującą okres od dnia następującego po dniu Zamknięcia Finansowego, przez okres budowy rurociągu, aż do chwili rozpoczęcia tzw. Fazy Eksploatacji,
- Fazę Eksploatacji – okres obejmujący eksploatację rurociągu, czyli przesył ropy projektowanym rurociągiem z Brodów do Płocka.

Przewidywany zakres działalności spółki obejmuje Fazę Rozwoju, jednakże w przypadku potwierdzenia opłacalności Projektu, zakłada się możliwość jej przekształcenia w spółkę akcyjną, której zadaniem będzie realizacja kolejnych faz przedsięwzięcia, tj. budowa i eksploatacja rurociągu, a także udział w Projekcie nowych udziałowców, jednak na zasadach gwarantujących jej założycielom kontrolę nad istotnymi aspektami funkcjonowania tego podmiotu.

Celem gospodarczym przedmiotowej inwestycji jest dywersyfikacja dostaw ropy do krajów Europy Środkowej i Północnej, w tym również do Polski, poprzez uzyskanie dostępu do złóż ropy kaspijskiej oraz stworzenie możliwości tranzytu ropy z basenu morza kaspijskiego do niemieckich portów bałtyckich. Z perspektywy PERN S.A., jako przyszłego operatora rurociągu, transakcja ma na celu uzyskanie dochodów z tytułu tranzytu ropy do odbiorców zagranicznych. Jednocześnie, planowana

inwestycja ma zapewnić podniesienie bezpieczeństwa energetycznego Polski, poprzez zabezpieczenie dostaw z dwóch różnych źródeł dla polskich rafinerii oraz większe możliwości negocjacji warunków dostaw ropy, jak również pełniejsze wykorzystanie terminali w P.P.P.P. „Naftoport” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku do tranzytu ropy na rynki światowe.

Uczestnicy koncentracji.

I. Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A. – prowadzi działalność na rynku transportu rurociągowego, magazynowania, składowania i przechowywania towarów, w szczególności ropy naftowej i paliw. PERN S.A. eksploatuje istniejące sieci rurociągów i ropociągów oraz zbiorniki na ropę naftową i jest właścicielem ww. baz magazynowych, ropociągu przechodzącego przez Polskę ze wschodu na zachód, będącego odcinkiem rurociągu „Przyjaźń”, ropociągu Pomorskiego pomiędzy Gdańskiem a Płockiem oraz rurociągów produktowych. Ponadto, Spółka ta prowadzi działalność m.in. w zakresie budownictwa ogólnego i inżynierii lądowej, w tym budowy, rozbudowy, modernizacji systemów magistralnych rurociągów naftowych oraz usług remontowych i inwestycyjnych w tym zakresie.

PERN S.A. posiada dwie spółki zależne, a mianowicie:

- Centrum Diagnostyki Rurociągów i Aparatury Sp. z o.o., której przedmiot działania obejmuje m.in. badania i analizy techniczne, w szczególności w zakresie oceny stanu technicznego rurociągów dalekosiężnych, produkcję instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych i nawigacyjnych, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk technicznych, produkcję komputerów i innych urządzeń do przetwarzania informacji,
- TELE PERN Sp. z o.o., której przedmiotem działalności jest wykorzystywanie sieci światłowodowej PERN S.A. do celów komercyjnych, poprzez pozyskiwanie klientów na usługi dzierżawy włókien i kanałów cyfrowych w oparciu o istniejącą i planowaną do zbudowania infrastrukturę światłowodów oraz pozyskiwanie i obsługę klientów w postaci innych operatorów telekomunikacyjnych. Spółka ta pełni rolę operatora sieci światłowodowej PERN S.A. przeznaczonej na cele komercyjne.

II. Otwarta Spółka Akcyjna „UKRTRANSNAFTA” – prowadzi działalność w zakresie transportu rurociągami przesyłowymi ropy naftowej i produktów jej przeróbki, transportu rurociągami gazu ziemnego i jego dystrybucji, eksploatacji i remontów systemów rurociągowych oraz projektowania i budowy rurociągów na terenie Ukrainy. Przedsiębiorca ten posiada cztery spółki zależne działające w branży transportowej i ubezpieczeniowej. Żadna z nich nie prowadzi działalności gospodarczej i nie ma spółek zależnych na terytorium Polski i innych krajów Unii Europejskiej.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37, poz. 334), organ antymonopolowy stwierdził, co następuje:

A) W przedmiotowej sprawie nie występują rynki, na które koncentracja wywiera wpływ **w układzie horyzontalnym**. Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż PERN S.A. i O.S.A. UKRTRANSNAFTA prowadzą działalność na tożsamyh rynkach produktowych, obejmujących rynek przesyłu ropy, eksploatację i remont systemów rurociągowych. Z uwagi jednakże na fakt, iż wspomniana działalność jest prowadzona na odrębnych rynkach geograficznych (PERN S.A. na terytorium Polski, O.S.A. UKRTRANSNAFTA na terytorium Ukrainy), w przedmiotowej sprawie brak

jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie horyzontalnym.

B) Przedmiotowa koncentracja nie wywrze wpływu na żaden rynek właściwy *w układzie wertykalnym*, bowiem MPR „Sarmatia” nie będzie prowadzić działalności na rynkach, które byłyby powiązane w układzie wertykalnym z rynkami, na których prowadzą działalność PERN S.A. i O.S.A. UKRTRANSNAFTA.

C) Organ antymonopolowy stwierdził również, iż w niniejszej koncentracji w przypadku PERN S.A. występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ *w układzie konglomeratowym*, a mianowicie:

- rynek przesyłu ropy naftowej,
- rynek przesyłu paliw rurociągami produktowymi.

PERN S.A. eksploatując istniejące w Polsce sieci ropociągów i rurociągów produktowych, jako ich jedyny właściciel, nie spotyka się na tych rynkach z konkurencją ze strony innych podmiotów. Powyższa sytuacja wiąże się ze specyfiką tych rynków, na których względy natury technicznej, jak również ekonomicznej, przesądzają o ograniczonych możliwościach wystąpienia konkurencji w tego typu działalności. Wynika to z faktu, iż działalność w zakresie przesyłu ww. produktów jest prowadzona w warunkach tzw. monopolu naturalnego, a dublowanie sieci przesyłowej jest nieopłacalne. PERN S.A. jako jedyna spółka eksploatująca istniejące w Polsce ropociągi i rurociągi produktowe posiada pozycję dominującą na tych rynkach i ten stan rzeczy nie ulegnie zmianie w związku z planowaną koncentracją.

Działalność nowo tworzonej spółki MPR „Sarmatia” ma polegać na opracowaniu studialnej oceny wykonalności i opłacalności realizacji projektu budowy rurociągu roponośnego na odcinku Brody – Płock. W związku z tym, nie dojdzie do styczności działalności uczestników planowanej transakcji. Powyższe oznacza, iż nie powstanie możliwość wykorzystania efektu konglomeratowego koncentracji, tzn. użycia siły rynkowej PERN S.A. w dziedzinie przesyłu ropy naftowej i paliw rurociągami produktowymi, w działalności nowo tworzonej spółki.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której, konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Analiza skutków niniejszej koncentracji nie wykazała zagrożeń dla rynku płynących z utworzenia przez PERN S.A. i O.S.A. UKRTRANSPORTNAFTA Międzynarodowego Przedsiębiorstwa Rurociągowego „Sarmatia” Sp. z o.o.

Organ antymonopolowy uznając za zasadne wyrażenie zgody na przeprowadzenie przedmiotowej koncentracji, wziął pod uwagę w szczególności następujące przesłanki:

- brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie horyzontalnym i wertykalnym,
- pozycja rynkowa PERN S.A. na rynkach przesyłu ropy naftowej i przesyłu paliw rurociągami produktowymi, tj. na rynkach, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, nie będzie miała wpływu na działalność MPR „Sarmatia”,
- rozpatrywana koncentracja, z uwagi na studialny charakter MPR „Sarmatia” oraz cel, dla realizacji którego ta spółka zostanie powołana, nie wpłynie na zmianę istniejącej struktury rynków właściwych, na których prowadzą działalność założyciele wspólnego przedsiębiorcy. Głównym celem, jaki postawiono przed tą Spółką, jest bowiem przygotowanie studialnej oceny wykonalności i opłacalności realizacji planowanej inwestycji, poprzez opracowanie analiz ekonomiczno-finansowych i prawnych, umożliwiających jedynie podjęcie decyzji o ewentualnym udziale Spółki w realizacji dalszych faz projektu, obejmujących budowę i eksploatację rurociągu. Zatem na etapie opracowywania studium opłacalności całego przedsięwzięcia, za które odpowiada MPR „Sarmatia”, nie ma podstaw do stwierdzenia, iż planowana koncentracja wywiera negatywny wpływ na jakiegokolwiek rynki właściwe, zarówno od strony założycieli tej Spółki, jak również jej konkurentów, dostawców i odbiorców. Równocześnie, w przypadku zrealizowania budowy rurociągu Brody – Płock, Polska będzie miała dodatkową możliwość dywersyfikacji dostaw ropy naftowej.

Reasumując, należy stwierdzić, iż planowana transakcja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy antymonopolowej.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji stronom przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

DYREKTOR
Departamentu Ochrony Konkurencji
Piotr Mück

Otrzymują:

- 1) Pan Jacek Szubstarski
Ul. Kazimierza Wielkiego 2a
09-400 Płock
Pełnomocnik
Zarządu Przedsiębiorstwa Eksploatacji
Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A.

- 2) Pan Stanisław Cezary Filipowicz
Al. Jerozolimskie 53
06-697 Warszawa
Pełnomocnik
Otwartej Spółki Akcyjnej
„UKRTRANSNAFTA”, Ukraina